

Exam. Code : 108101

Subject Code : 1993

Bachelor of Fine Art 1st Semester

PUNJABI COMPULSORY

Paper-VII (i)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—50

ਨੋਟ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁਛੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਗ—ਓ.

1. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :

(ਓ) ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ

ਧੌਲ ਹੈ ਧਰਮ ਹੈ

ਇਕ ਮੇਰੀ ਧੀ ਹੈ

ਧਰਤੀ ਤਾਂ ਬੋਝ ਹੈ

ਦੁੱਖ ਹੈ ਕੋਝ ਹੈ

ਸਹਿੰਦੀ ਹੈ ਧੀ

ਪਰ ਕਹਿੰਦੀ ਨਾ ਸੀ ਹੈ।

ਜਾਂ

ਇਹ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
 ਮੌਤ ਨੂੰ ਮਖੌਲਾਂ ਕਰਨ
 ਮਰਨ ਥੀ ਨਹੀਂ ਡਰਦੇ
 ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਇਹ ਕਰਨ ਗੁਲਾਮੀ
 ਜਾਨ ਕੋਹ ਆਪਣੀ ਵਾਰ ਦਿੰਦੇ
 ਪਰ ਟੈਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਕਿਸੇ ਦੀ
 ਖਲੋ ਜਾਣ ਡਾਂਗਾਂ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਉਲਾਰਦੇ। 10

- (ਅ) ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ :
- (i) ਸੈਦਾਂ ਤੇ ਸਬਜ਼ਾਂ
- (ii) ਕੇਲੋਂ ਦੇ ਗਲ ਲੱਗੀ ਵੇਲ। 10

ਭਾਗ—ਅ

2. (ੳ) “ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ ਤੇ ਮੁਲਤਾਨ” ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

- (ਅ) “ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੀ ਯਾਦ” ਨਿਬੰਧ ਦੀ ਲਿਖਣ ਸ਼ੈਲੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ। 10

ਭਾਗ—ਬ

3. (ੳ) ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਪੈਰ੍ਹਾ ਰਚਨਾ ਲਿਖੋ :
- (i) ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ।
- (ii) ਸਵੇਰ ਦੀ ਸੈਰ।
- (iii) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ। 5

(ਅ) ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਅਦਭੁਤ ਪਾਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵਿਚੋਲਾ। ‘ਭਾਨੀ-ਮਾਰ’ ਦਾ ਉਲਟਾ ਰੂਪ। ਪਰ ਜੇ ਭਾਨੀ-ਮਾਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਪਦਵੀ ਤਕ ਪੁੱਜਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜਿਹੜੇ ਸਾਕ ਉਸਨੇ ਕਰਵਾਉਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਢਾਹੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖੈਰ ਕੁੱਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਇੱਕ ਉਸਾਰੂ ਕਰਤੱਵ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਣਾ-ਖਣਾ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਅ ਸਕਦਾ। ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤੱਤੀਆਂ ਠੰਢੀਆਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੁਲਾਹੇ ਦੀ ਨੜੀ ਵਾਂਗ ਏਧਰੋਂ ਉਧਰ, ਉਧਰੋਂ ਏਧਰ ਤਕ ਫਟਾਫਟ ਘੁੰਮ-ਘੁੰਮਾਈ ਕਰ ਕੇ ਭਾਨੀ-ਮਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗ਼ਲਤ-ਫਹਿਮੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋਹਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਪਿਆਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਸਲੀਕੇ ਵਾਲੇ ਵਰਤਾਉ ਨਾਲੋਂ ਆਰਥਿਕ ਰੋਗ ਬਿਠਾਉਣ ਕਾਰਨ ਵਧੇਰੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :

- (1) ਵਿਚੋਲਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
- (2) ਵਿਚੋਲਗੀ ਉਸਾਰੂ ਕੰਮ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?
- (3) ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਕੰਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?
- (4) ਵਿਚੋਲਾ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਕਿਵੇਂ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ?
- (5) ਪੈਰੇ ਦਾ ਢੁੱਕਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿਉ।

5

ਭਾਗ—ਸ

4. (ੳ) ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? ਮਾਝੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

- (ਅ) ਉਚਾਰਨ ਦੇ ਲਹਿਜੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਅੰਜਨ ਪੁਨੀਆਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰੋ। 10